

«Η αετομπλίτσα» (ΤΟ ΝΤΕΝΙΣΚΟ)

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΙΩΤΩΝ «ΤΟ ΝΤΕΝΙΣΚΟ»

ΜΑΪΟΣ

- ΙΟΥΝΙΟΣ -

ΙΟΥΛΙΟΣ 1987

19 Φεβρουάριος

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ

Η έκδοση του πρώτου φύλλου της εφημερίδας μας συμπίπτει με τη συμπλήρωση δέκα χρόνων από την ίδρυση του συλλόγου (1977).

Δεν θα ξεπερνούσαμε τα 30 άτομα τότε που συγκεντρώθηκαμε εδώ στη Λάρισα και αποφασίσαμε να ιδρύσουμε το σύλλογο Αετομπλιτιστών «Το Ντενίσκο», με την ελπίδα ότι θα μπορέσουμε έτσι να βοηθήσουμε περισσότερο το χωριό αλλά και τους πατριώτες μας.

Μέσα στους άλλους στόχους που είχαμε βάλλει τότε ήταν και η έκδοση μιας εφημερίδας (ή περιοδικού) για να μπορέσουμε καλύτερα να επικοινωνούμε μεταξύ μας.

Σήμερα (έστω και με καθυστέρηση δέκα χρόνων) προσαθήσαμε και κάναμε πραγματικότητα το στόχο αυτό με την έκδοση του πρώτου φύλλου της εφημερίδας «Η ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΑ» («ΤΟ ΝΤΕΝΙΣΚΟ»).

Σκοπός της έκδοσης της εφημερίδας αυτής είναι:

Πρώτον: ενημερωτικός για το σκοπό αυτό θα δημοσιεύονται νέα από τον κύκλο των Αετομπλιτιστών, τόσο αυτών που διαμένουν τώρα στο χωριό, όσο και των βρισκομένων στη διασπορά. Ιδιαίτερα για τους τελευταίους θα θέλαμε και θα καταβάλουμε αρκετή προσπάθεια να μπορέσουμε να τους φέρουμε πιο κοντά στο χωριό μας.

Δεύτερον: Επιμορφωτικός - εκπολιτιστικός καθ' όσο θα δημοσιεύονται άρθρα επιστημονικά, επιμορφωτικά, λογοτεχνικά, ιστοριολαογραφικά. Ενα κλάδο του σκοπού αυτού αποτελεί και η αναδίφοση της ιστορίας και της λαογραφίας του χωριού μας. Την αναδίφοση αυτή, που έχει αναλάβει τακτικός συνεργάτης, μπορεί να βοηθήσει οποιοδήποτε με την έκφραση διαφόρων αποριών, αντιθέτων απόψεων και διορθώσεων.

Τρίτο: διπλωματικός - συγκεκριμένα η εφημερίδα θα αποτελεί κατά κάποιο τρόπο το διπλωματικό μέσο για την

επίλυση διάφορων προβλημάτων τόσο του χωριού όσο και του συλλόγου. Πρέπει να σημειωθεί ότι και εδώ ο καθένας μπορεί να εκφράσει τη γνώμη του με επιστολή που θα δημοσιεύεται.

Τέταρτο: Φιλοδοξία μας και Πιστεύω ρας είναι με τη συνεργασία όλων των φορέων, του Χωριού - Κοινότητας, Συνεταιρισμοί, Σόλλογοι απλοί πολίτες - να προβάλλουμε το Χωριό μας, που αποτελεί μια πολύ μεγάλη κτηνοτροφική πηγή της Ελλάδας, να γνωρίσουμε τα προβλήματά του και να γνωρίζουμε τη λύση των από της αρμόδιες υπηρεσίες του Κράτους.

Ο Σόλλογος διαβεβαιώνει τους συνδρομητές της εφημερίδας, Αετομπλιτιστές και μη, ότι θα προσπαθεί διαρκώς να καλλιτερεύει την εφημερίδα και σε υλικό και σε ποιόν. Θα βοηθήσει πολύ ο καθένας την προσπάθεια μας αυτήν αν πάρει μέρος στους διαλόγους.

Η Αετομπλίτσα και η φύση της

Στα πιο βορεινά μέρη του Ν. Ιωαννίνων και τα βορειοδυτικά της πατρίδας μας, εκεί στις μαγευτικές ριζίες του Γράμμου με τις κατάφυτες πλιγές, τις πετρωτές ραχούλες και τις κακοτράχηλες κορφές, εκεί που ο ζένος φεύγοντας από την πατρίδα μας αποκομίζει τις πιο όμορφες αναμνήσεις από την Ελληνική ιμαρφιά, εκεί στα γραϊκαίτων αγριόγιδων και στις αστοφωλιές, που γράφθηκαν πάμπολια και περιφανή Ελληνικά τρόπαια, βρίσκονται σήμερα πολλά χωριούδικα από πλαγιά σε πλαγιά που για πολλούς λόγους αποσπούν την προσχή κάθε περαστικού.

αυτό που ονομάσαμε πάρα πάνω ιδιαίτερο και πρωτότυπο.

Η λεπτομέρεια αυτή θα τον οδηγήσει εκεί που τον περιμένουν: εκεί που τον περιμένουν μερικοί βλάχοι του ομπανήδες, να σθήσουν τη δίψα του με το κρύο από τη μπούκλα· νερό και να του προσφέρουν ότι έχουν από την κτηνοτροφική τους παραγωγή.

Μίλησαμε για λεπτομέρεια, γιατί ο ομηρινός άνθρωπος της τροφής θα ευθυγραμμίσει το τιμόνι του στην απέραντη άσφαλτο και θα ρίξει τα μάτια του μόνο σε καμιά φωτεινή επιγραφή κάποιου διασκεδαστικού κέντρου.

Ανάμεσα στα τόσα γραφικά χωριά, που κρατούν στους κόλπους τους και τα θρέφουν τα άγρια κορφοβούνια του Γράμμου, ανάμεσα στα τόσα χωριά, που, μπορούμε να πούμε, αποτελούν την Ελληνική Βόρεια Ήπειρο, θα μας απασχολήσει ένα διαφορετικό από τα άλλα: ένα χωριό που τα σπίτια του ανήκουν χειμώνα - καλοκαίρι στην Ήπειρο, ενώ οι κάτοικοι του το γεγαδείλεισαν τους χειμωνιάτικους μήνες με τη νομαδική τους ζωή.

Είναι λεπτομέρεια αυτό που θα πάι και που θα λεπτομέρεια, που αυτή η λεπτομέρεια θα δώσει ομηρία στη λεπτομέρεια, που αυτή η λεπτομέρεια θα τον οδηγήσει σ'

τί κανενός ανθρώπου ο νους τη στιγμή που ταξιδεύει για το ίοντο λόγου· χάρη θα έδινε σημασία σ' ένα ασήμαντο οδικό διήχτη, σ' ένα δείχτη που από το Μάλι αρχίζει να βλέπει κανέναν άνθρωπο να βαδίζει στην κατεύθυνση που αυτός δείχνει.

Είναι φυσικό να αποτελεί λεπτομέρεια ο δείχτης αυτός που επιγράφεται «Αετομπλίτσα» στον άγνωστο περαστικό. Νομίζω όμως το τιμόνι ενός ξενιτεμένου «Αετομπλίτσα» δεν θα άντεχε, θα συγχρονίζοντακε την καρδιά ανθρώπου, που μετά από τόσα χρόνια ξαναντικύζει τον τόπο που γεννήθηκε, και θα έπαιρνε την κατεύθυνση του ασήμαντου δείχτη.

Είναι ιδιαίτερο και διαφορετικό αυτό, στο οποίο οδηγεί η λεπτομέρεια που είπαμε. Είναι διαφορετικό γιατί το χωριό αυτό, η Αετομπλίτσα στέκεται σχέτη αντιθέση ανάμεσα στα γύρω χωριά. Το ακριτικό αυτό, κεφαλοχώρι αλλοτε, χωριούδικα τώρα, πίσω από δάση και φαράγγια, κάπου καντά στα Αλβανικά σύνορα κατοικείται από βλάχους νομάδες μόνο το καλοκαίρι αντιθέτα με τα άλλα γύρω χωριά που κατοικούνται και το χειμώνα.

Μετά την καταστροφή της

Γράμμα στους απανταχού αετομπλιτιστές

Νοερή επιστροφή στη γενέτειρα

· Αν δεν γυρνάς στον τόπο που είσαι · γεννημένος σ' όλη τη ζωή σου. Θα είσαι ένας ξένος · · ποιητής.

Αγαπητέ πατριώτη

Αφορμή για να γράψουμε αυτό το γράμμα είναι η έκδοση από το Σύλλογό μας του πρώτου φύλλου της εφημερίδας με τίτλο (ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΑ).

Σκοπός της εκδόσεως είναι να επικοινωνήσουμε μ' όλους τους πατριώτες όλης της Ελλάδας, να θυμηθούμε έστω και νοερά την ωραία Αετομπλίτσα, αλλά και να διηγήσουμε για τους κατοίκους αλλά και για την κτηνοτροφία και υλοτομία.

Θα προσπαθήσουμε να κάνουμε τους μεγαλύτερους να νοσταλγήσουν τα παιδικά τους χρόνια στο χωριό, τις βουνοπλαγιές του Γράμμου όπου έβοσκαν τα πρόβατα:

Σήμερα όμως βρίσκομαστε διάσπαρτοι σε διάφορες πόλεις και χωριά, αλλά και να νοσταλγήσουμε για την Αετομπλίτσα μας, ενώνει νοερά.

Η νοσταλγία αυτή μας ανάγκασε πριν δέκα χρονια να παρουσιάσουμε το παρελθόν το παρόν, αλλά και το μέλλον για την Αετομπλίτσα μας, ενώνει νοερά.

Φιλοδοξούμε να παρουσιάσουμε να νοσταλγήσουμε τα παιδικά τους χρόνια και την κατεύθυνση του ασήμαντου δείχτη. Στην Ηπειρού, σε πολλές πόλεις και χωριά, αλλά και στην Αγία Νικόλαο την 1η μέρα και στον Αγιο Νικόλαο την 2η μέρα.

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΔΗΛΩΣΕΙΣ '87

13 μέχρι 16 Αυγούστου «Αντάμωμα Αετομηλίτιστων»

περιλαμβάνονται:
ΟΜΙΛΙΕΣ - ΘΕΑΤΡΑ
- ΧΩΡΟΙ - ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΚΑΙ ΛΑΪΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ - ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ - ΕΚΘΕΣΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ - ΑΠΟΝΟΜΗ ΒΡΑΒΕΙΩΝ - ΞΑΝΑΖΩΝΤΑΝΕΜΑ ΕΘΙΜΩΝ.

ΑΝΤΑΜΩΜΑ ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΙΣΤΩΝ «ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ '87»

1) Στιγμιοτελεστικές εκδηλώσεις του καλοκαιριού περιλαμβάνονται δοξολογίες στην Παναγιά την 1η μέρα και στον Αγιο Νικόλαο την 2η μέρα.

2) Ανδρες και γυναίκες, νέοι και γέροι και τις δύο μέρες θα σύρουν το μεγάλο χορό «Εθγάτε αγόρια στο χορό» μετά τη διοξολογία.

3) Μετά το χορό στην Αγία Νικόλαο θα απονεμηθούν και βραβεία:

α) Στους εκπιτυχόντες στα πανεκπιστήμια και στα ΤΕΙ το έτος 1986.

β) Στους αριστούχους του Λυκείου (με βαθμό 18,5/2 και κάνων) για το έτος 1987.

Παρακαλούνται όσοι δικαιούνται βραβεία να το δηλώσουν έγκαιρα προκομίζοντας βεβαίωση ή άλλο αποδεικτικό στοιχείο του σχολείου τους.

Η αετομηλίτας και η φύση της

Γράμμοστας και του Λινότοπος: Βλάχικών κωμοπόλεων, η Αετομηλίτας έμεινε το μόνο βλάχικο χωρί στην περιοχή του Γράμμου μακριά απ' τα άλλα βλαχοχώρια της Πίνδου. Σαμαρίνα, Αθέλλα, Περιθόλι κλπ.

Βέβαια παρόλο που οι Αετομηλίταις περνούν μόνο πέντε μήνες σε τούτο το χωρί, δύος είναι αυτό που θέλουν να είναι, Ηπειρώτες.

Ανοιξη, Ανθισμένα κλαδιά, χιονισμένες θουνοπλαγιές αέρας, που περνώντας μεσ' από τα δάση μετά φουντωμένα δέντρα, τα προτρέπει να συμπέταξουν με τη θυμή τους σ' αυτό που ζέρει και δημιουργεί από μόνη της ένα ψηφιακό περιβάλλον το ονομάσω. Πουλιά που γρήγορα πεθύμησαν τη φτερή συνοδεύουν με το κελαδότη τους το τραγούδι που σιγοψιθιρίζουν τα ρεματάκια με τα γάργαρα νερά περνώντας μεσ' από μεγάλες κάτιαπρες πέτρες. Λύκοι, αρκούδες, ζώα ξαδυνατισμένα από το δύνοκολο χειμωνιάτικο αγώνα τους για την επιβίωση περιμένουν. Περιμένουν να «καλοδεχτούν» τα πρώτα κοπάδια. Εξωκλήσια στημένα σε μικρούς λόφους αγναντεύουν προσμένοιν το γυρισμό.

Μέσα σ' όλα αυτά μέσα σ' αυτή τη στιγμή που μόνο ένας μπορεί να τη δημιουργήσει, υπίστια πέτρινα έχοντας για συντροφιά έδιlinia καλυβάκια που πέρασαν θουβά ένα χειμώνα, αφού έδιωξαν το χίονι από πάνω τους, αλλά μιογ-

τον Ιούνη και στο νεκρό χωριό της πρώτες ψυχές.

Το πολύ τρία κονάκια πίσω νάναι ο τελευταίος τομπάνος. Μέχρι που ο θεριστής πάρει καλά τη θέση του, τα ιαιώματα γύρω από το χωριό θα ασπρίσουν δεκάδες κοπάδια θα φιλοξενηθούν από τη γη που τα περίμενε, χιλιάδες ψυχές θα δροσιστούν από τα κρυστάλλινα νερά των πηγών, που ξεχύλισαν και σχημάτισαν κεφαλάρια, λες κι αυτές ήταν βαλτές στο όλο σχέδιο της φιλοξενίας της φύσης.

Η κατάσταση δεν θα σταματήσει εδώ. Το χωριό θα δεχθεί τους πρώτους τομπάνους μαζί με τα κυπάδια τοις σπίτια θα ανοίξουν τις φιλόξενες πόρτες τους να δεχτούν τα αφεντικά τους μα κάτιθα τους λείπει.

Ο αργαλεϊός, το τοικρίκι, το κέντημα, το τζάκι μένουν ακόμα στην προσμονή όμως έχουν κι αυτά το ημερολόγιο τους μετρούν τις μέρες με περισσότερη αγωνία απ' τη στιγμή που ανοίγει η πόρτα που τα κρατούσες θουβά. Να μιλήσουν δε μπορούν, για να πουν στον κύριο τους πότε θάρθει η γριά μάνα του το τοικρίκι. Ο γέρος πατέρας του τζάκι, η έμφροφη κυρά του ο αργαλεϊός και η μικρή του κορούλα το κέντημα.

Ετσι περιμένουν κι αυτά να περάσει ο μήνας της αγωνίας τους, να φθάσει ο Ιούνης στα τελευταία του θήματα, για να βρούν αυτό που θέλουν, αυτό που θα τους δώσει ζωή, για να του τηναντιπροσφέρουν.

Να που μπήκε πια για καλά το καλοκαίρι. Να πών τα σχολεία έκλεισαν. Ε, λοιπόν τώρα αρχίζουν να ξεπροβάλλουν στον ορίζοντα αντί για μουλάρια τα πρώτα αυτοκίνητα, τα αυτοκίνητα που θα φέρουν τη χαρά και τη ζωντάνια στο χωριό. Μια μια συνοίγουν οι έξιλινές πόρτες τα τζάκια όλο και περισσότερο συναγωνίζονται πιο θα βγαλεί τον πιο πολύ καπνό γεμίζουν από τραγούδια τα μικρά έξιλινα καλυβάκια· η ομορφιά του χαλιού, τα αστραφτερά της νιότης χρώματα, που του κεντούν οι κυράδες μακράνουν και κάνουν πιο μερακλίδικο το τραγούδι του αργαλεϊού του τραγούδι που θα τελειώσει με το κώφιμο του στερνού ψύλλου.⁶ το τραγούδι που θα βασανιστεί πολύ στο χείλη της βλάχας, θα βασανιστεί ωσπου το πανέξυπνο μάτι της γεμίσει, ωσπου να πετύχει το μοτίβο όπως το θέλει αυτή.-

όπως το θέλει αυτή.

1. ετοι μέγονται τα μέρη οπου κοιμούνται τα βραδια κοπάδια ζώων

2 Εύλινο αγγείο γιν νερό

1 Σωμοιλάια ονομάζεται η Παναγιά, στην οποία είναι οιφιρωμένη και η εκκλησία του χωριού. Η ονομασία είναι κοινοοθλάχικη⁷ και ομηρίνη.

4 Κονάκια λέγονται οι νιχτερίνες παθμένους των νομάδων.

5 Τοπονύμιο - κάττρα - πίτρα ή πέτρα του Λούκου Βλαστούνιμα του χωριού.

6 φύλλα λίγεται κάθι κομπάτι χαλιού, που πορράντι με τη πλαστική του χωριού.

Ο Μελιταίος Πυρετός

Σας παρουσιάζουμε την αρρώστια επειδή είναι εξ ίσου απομνητικό τόσο στη μητρικαστική (γιδιά, πρόβατα, βοοειδή), κοίρους, άλλα ζώα, όσο και στον άνθρωπο είναι πολύ επικίνδυνη. Τα κρούσματα μελιταίου πυρετού στην χώρα μας είναι πολύ συνιστώντας καταναλώσιμοις κρέμες, βούτυρο φρέσκο ή και φέτα τυρί πρόσθιτης παρασκευής (που δεν έχουν περάσει τρεις ημέρες μόνιμες), δηλητική χλωρό που έγινε από γάλα μαλυμένο. Επίσης ο άνθρωπος μπορεί να μολυνθεί και απ' ευθείας με την εποχή με μολυσμένα με τον μελιταίο γιδοπρόβατα ή και από το χαρισμό σφαγίων κρέπων και λοιπών ζωάκων προϊόντων μολεσμένων με το μικρόβιο του μελιταίου. Γ' αυτό και τα περιστατικά μελιταίου είναι πιο συνηθισμένα μεταξύ των κτηνοτρόφων και αγροτών⁸ και απόμων που το επόγγειλμά τους και τις ασκοδίες τους βρίσκονται σε συχνότερη επηρήμη με μολυσμένα ζώα.

Ο αργαλεϊός, το τοικρίκι, το κέντημα, το τζάκι μένουν ακόμα στην προσμονή όμως έχουν κι αυτά το ημερολόγιο τους μετρούν τις μέρες με περισσότερη αγωνία απ' τη στιγμή που ανοίγει η πόρτα που τα κρατούσες θουβά. Να μιλήσουν δε μπορούν, για να πουν στον κύριο τους πότε θάρθει η γριά μάνα του το τοικρίκι. Ο γέρος πατέρας του τζάκι, η έμφροφη κυρά του ο αργαλεϊός και η μικρή του κορούλα το κέντημα.

Ετσι περιμένουν κι αυτά να περάσει ο μήνας της αγωνίας τους, να φθάσει ο Ιούνης στα τελευταία του θήματα, για να βρούν αυτό που θέλουν, αυτό που θα τους δώσει ζωή, για να του τηναντιπροσφέρουν.

Να που μπήκε πια για καλά το καλοκαίρι. Να πών τα σχολεία έκλεισαν. Ε, λοιπόν τώρα αρχίζουν να ξεπροβάλλουν στον ορίζοντα αντί για μουλάρια τα πρώτα αυτοκίνητα, τα αυτοκίνητα που θα φέρουν τη χαρά και τη ζωντάνια στο χωριό. Μια μια συνοίγουν οι έξιλινές πόρτες τα τζάκια όλο και περισσότερο συναγωνίζονται πιο θα βγαλεί τον πιο πολύ καπνό γεμίζουν από τραγούδια τα μικρά έξιλινα καλυβάκια· η ομορφιά του χαλιού, τα αστραφτερά της νιότης χρώματα, που του κεντούν οι κυράδες μακράνουν και κάνουν πιο μερακλίδικο το τραγούδι του αργαλεϊού του τραγούδι που θα τελειώσει με το κώφιμο του στερνού ψύλλου.⁶ το τραγούδι που θα βασανιστεί πολύ στο χείλη της βλάχας, θα βασανιστεί ωσπου το πανέξυπνο μάτι της γεμίσει, ωσπου να πετύχει το μοτίβο όπως το θέλει αυτή.-

Ο μελιτοίος πυρετός είναι μια σοδαρή με πυρετό αρρώστια που μπορεί να διαρκέσει μόνες και χρόνια ακόμη. Εκτός από τον πυρετό που είναι συνεχής ή κυματοειδής (γι' αυτό και ο μελιταίος πυρετός) συνοδεύεται με νυχτερίνες εφιδρώσεις, κεφαλαλγίες, αύνη, νευραλγίες, αρθραλγίες. Και προκαλεῖ αναιμία και πτώση της θρεπτικής και απόστασεως.

Στις κακούθεις δε μορφές παρουσιάζεται καρδιακές πνευμονικές και ακόμη και μηνιγκικές επιπλοκές με θανατόφορο πολλές φορές έκβαση. Η θεραπεία είναι δύσκολη και απαιτεί χρόνο και δοπάνες. Για να αποφύγουμε τον κίνδυνο να προσβληθούμε από μελιταίο θα πρέπει να μην πίνουμε ποτέ γάλα από γάλα ωμό, να μπρώμε φέτα τυρί πριν ωριμόσει και να προσέχουμε τις κρέμες και το πολύ ωνόπω θούτυρο που γίνονται από γάλισιο ή πρόβειο γάλα. Επίσης πρέπει να παίρνουμε σποικείων μέτρα υγείας κάθε φορά που από την δουλειά μας εργάζομε σε επαφή με υπόπτα ζώα ή επεξεργαζόμαστε τα προϊόντα τους. Η αρρώστεια του μελιταίου στα γιδοπρόβατα ή μεταδοτικής αποβολής από γάλισιο ή πρόβειο γάλα, να μπρώμε φέτα τυρί πριν ωριμόσει και να προσέχουμε τις κρέμες και το πολύ ωνόπω θούτυρο που γίνονται από γάλισιο ή πρόβειο γάλα. Επίσης πρέπει να παίρνουμε σποικείων μέτρα υγείας κάθε φορά που από την δουλειά μας εργάζομε σε επαφή με υπόπτα ζώα ή επεξεργαζόμαστε τα προϊόντα τους. Η αρρώστεια του μελιταίου στα γιδοπρόβατα ή μεταδοτικής αποβολής από γάλισιο ή πρόβειο γάλα, να μπρώμε φέτα τυρί πριν ωριμόσει και να προσέχουμε τις κρέμες και το πολύ ωνόπω θούτυρο που γίνονται από γάλισιο ή πρόβειο γάλα. Επίσης πρέπει να παίρνουμε σποικείων μέτρα υγείας κάθε φορά που από την δουλειά μας εργάζομε σε επαφή με υπόπτα ζώα ή επεξεργαζόμαστε τα προϊόντα τους. Η αρρώστεια του μελιταίου στα γιδοπρόβατα ή μεταδοτικής αποβολής από γάλισιο ή πρόβειο γάλα, να μπρώμε φέτα τυρί πριν ωριμόσει και να προσέχουμε τις κρέμες και το πολύ ωνόπω θούτυρο που γίνονται από γάλισιο ή πρόβειο γάλα. Επίσης πρέπει να παίρνουμε σποικείων μέτρα υγείας κάθε φορά που από την δουλειά μας εργάζομε σε επαφή με υπόπτα ζώα ή επεξεργαζόμαστε τα προϊόντα τους. Η αρρώστεια του μελιταίου στα γιδοπρόβατα ή μεταδοτικής αποβολής από γάλισιο ή πρόβειο γάλα, να μπρώμε φέτα τυρί πριν ωριμόσει και να προσέχουμε τις κρέμες και το πολύ ωνόπω θούτυρο που γίνονται από γάλισιο ή πρόβειο γάλα. Επίσης πρέπει να παίρνουμε σποικείων μέτρα υγείας κάθε φορά που από την δουλειά μας εργάζομε σε επαφή με υπόπτα ζώα ή επεξεργαζόμαστε τα προϊόντα τους. Η αρρώστεια του μελιταίου στα γιδοπρόβατα ή μεταδοτικής αποβολής από γάλισιο ή πρόβειο γάλα, να μπρώμε φέτα τυρί πριν ωριμόσει και να προ

Κτηνοτρόφοι αγωγάτες (κυρατζήδες) της ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΑΣ

Ανοιξη, αυτή την όμορφη εποχή, περί τα μέσα Μάιου, οι βλάχοι, οι κοπατσαραίοι και οι Σαρακατσαναίοι, αρχίζουν με χαρά και αγνώνια τις πρετούμασις για να μεταφέρουν στα όμορφα ψηλά βουνά τα κοπάδια τους. Τον μήνα Μάιο γυρίζει η σέκψη στο παρελθόν κα αναπολεί κάθε Αετομηλιτώτης (Ντενισκιώτης) τις δραστηριότητες των αυγχωριανών του κτηνοτρόφων, για να φθάσουν γρήγορα και ευχάριστα από τα χειμάδια τους, στην ηλιόλουστη Αετομηλίτσα, στις πλαγιές του Γράμμου σε υψόμετρο 1550μ.

Πρώτη τους φροντίδα: Να κουρέψουν τα πρόβατά τους ώστε όταν φθάσουν στα ψηλά βουνά να προσαρμοστούν εύκολα στις νέες κλιματολογικές συνθήκες.

Οι νοικοκυρές με αγνωνια ετοιμάζουν τις αποσκευές (τα ντενισκιά), φουρνίζουν ψωμί για τις ανάγκες των οικογενειών πέρα των 10 ημέρων. Η πορεία για το χωρίο διαρκεί 15'-20 ημέρες.

Τελεώνοντας οι εργασίες των αποσκευών κλπ. ελέγχει τα πάντα για το βάρος τους, ο κυρατζής (αγωγάτης) κάθε οικογένειας και κανονίζει τα δέματα να είναι ανάλογο με την δυναμικότητα κάθε ζώου (αλόγου, ημίονος). Αυτός δε έχει ετοιμάσει τα σάλματα (σαμάρια) με εις ανάλογες τριχές, το πετάλωμα των ζώων, ώστε κατά τη διαδρομή να μη τραυματίζονται.

Αφού τελειώσουν όλες οι ετοιμασίες ο κάθε κτηνοτρόφος αρματώνει τα γκεσέμια (κρυάρια και τραγιά) με κουδούνια και κυπριά, κατά προτίμηση Γιαννιώτικα - για να ακολουθεί το κοπάδι.

Ορίζεται η ημέρα εκκίνησης. Χαράματα αρχίζει η πορεία με τα κοπάδια, τα φορτωμένα μουλάρια.

Το μεσημέρι φτάνουν στο καθορισμένο μέρος πότε διανυκτερεύουν και σταματούν σε μέρος που να υπάρχει νερό και βοσκή, στην επόμενη πόλη, πολύ πρωί, μετά τη σχετική προετοιμασία, άρμεγαν κλπ. Εκεινούν για άλλη διανυκτέρευση.

Τα γιδοπρόβατα προαισθάνονται από τον ήχο των κουδουνιών ότι πηγαίνουν για τα πράσινα και δροσερά βουνά και αρχίζουν να χοροπηδούν και να βελάζουν.

Οι κυρατζήδες με τοχύτητα και επιδειξιότητα φορτώνουν τις

αποσκευές των οικογενειών στα ζώα.

Φθάνοντας στην Αετομηλίτσα, το Κοινοτικό Συμβούλιο έχει εκ των προτέρων κανονίσει τις τοποθεσίες που να σήσει τη στάνη (στρούγγα) κάθε ομάδα (τσελιγκάτο) κτηνοτρόφων.

Σ' ολές τις τοποθεσίες αυτές βόσκουν πολλές δεκάδες χιλιάδες γιδοπρόβατα. Από το εκλεκτής ποιότητος γάλα των προδάτων παρασκευάζουν οι τυροκόμοι τη φημισμένα μανούρια, κεφαλοτύρια, κασέρι, βούτυρο, που γίνονται ανάρπαστα στην Κόνιτσα, Καστοριά και σ' άλλα μέρη. Η συμβολή των κτηνοτρόφων της Αετομηλίτσας στον εφοδιασμό της αγοράς με γαλακτοκόμικα προϊόντα είναι μεγάλη και αισθάνονται ηθική ικανοποίηση για το επί 24ωρου βάσεως οκληρό, επίπονο έργο τους.

Σημαντική είναι δύμας και η προσφορά των κυρατζήδων (αγωγάτων) στα ορεινά χωριά της Επαρχίας Κόνιτσας και στην Καστοριά.

Μετά την άφιξη τους στο χωριό, αφού έκουφαστούν λίγες ημέρες τα ζώα τους, αρχίζουν να μεταφέρουν με τα καραβάνια τους στην Κόνιτσα και Καστοριά, οικοδομήσαντας ξυλεία - από πεύκα, έλατα, οξιά - που επεξαργάζονται το υδροπτρίνια, και βρίσκονται σε διάφορες τοποθεσίες του χωριού.

Οταν αρχίζει ο αλωνισμός των αιτηρών, διακόπτουν την έργασία αυτή και πηγαίνουν στα καμποχώρια της Φλώρινας και Καστοριάς και αγοράζουν σιτάρια τα οποία στη συνέχεια πωλούν στα δύσδατα της ορεινής χωριάς, της Κόνιτσας: Πληκάτι, Γοργόποταμος, Χιονάδες, Βούρυμπιανη, Πυροσγάνηνη, Κάνταικο, Κεράσοβο, Αμάραντο, Καστάνιστη και σ' άλλα. Οι κάτοικοι των χωριών αυτών, λόγω της θέσης και της έλλειψης άλλων μέσων συγκοινωνίας και αποκλεισμού των του χειμώνα, είναι υποχρεωμένοι να εφοδιαστούν με όλη την ποσότητα του σιταριού που χρειάζονται για όλο το έτος.

Οι ίδιοι κατά το πλείστο είναι κτίστες - σπουδαίοι πετράδες - και μεταναστεύουν στο εσωτερικό της χώρας και εξωτερικό. Τις οικογένειες τους επισκέπτονται Χριστούγεννα και Πάσχα και τις εφοδιάζουν οικονομικά.

Η εμφάνιση δε των πρώτων κυ-

ρατζήδων, με φορτωμένα τα καραβάνια σιτάρι, στις πλατείες των χωριών, είναι για τις οικογενειες, ΧΑΡΑΣ ΣΥΑΓΓΕΛΙΑ.

Αλλά και η χαρά των κυρατζήδων είναι τόση μεγάλη για το έργο τους, που έχουν την ταλαιπωρία και κούραστη της διαδρομής, μιας εδβομάδας, από τον τόπο του αλωνισμού προς τα χωριά.

Η κοινωνική προσφορά των παλληκαριών της Αετομηλίτσας, θωσκών και κυρατζήδων δεν περιορίζεται στα στενά όρια της επαρχίας Κόνιτσας.

Σ' άλλους τους αγνώνες της Πατριδας θυσιάσθηκαν για την ελεύθερια της.

Στην Ελληνικής Εποποιίας 1940 - 41 οι νέοι διακρίθηκαν για τον ηρωισμό και πότισαν με το αίμα τους το δέντρο της Ελευθερίας.

Πολλοί από τους νέους υπηρέτησαν ως ημιονυγοί - αφού από νεαρά πλικία ασκούσαν το επάγγελμα του αγωγάτη και ήταν σκληραγγωμένοι. Πολεμώντας με τα στοιχεία της φύσης, μετέφεραν τάχιστα τα πυρομαχικά και φορτωμένα σε μουλάρια, στην ζώνη του πυρός. Ήταν άφθαστοι στην φορτεκόφορτη στην πυρομαχικών και ιμαχούμενοι στην πρώτη γραμμή δεν στερήθηκαν ποτέ των πολεμικών εφοδίων στην πρώτη προσπάθεια των τροφή και την έδιναν στα ζώα για να είναι ικανά να μεταφέρουν τα πολεμοφόδια. Η προσφορά τους ήταν μεγάλη.

Οι γυναίκες αφού επιδίδονταν στην καθορίστητη του σπιτιού τις πρώτες ημέρες από την εγκατάσταση στο χωριό, αμέσως στήνουν τους έγιλινους αργαλειούς και αρχίζουν να υφαίνουν τα μάλλινα ενδύματα τσαντήρια, σκηνές, στρωσίδια, κάπες, φλοκάτες. Οι κοπέλλες υφαίνουν χαλιά, λαμπρά κεντήματα και άλλα υφαντά για τα στόλιομα των σπιτιών αλλά και για τις φορεσές των. Κάθε οικογένεια έχει ένα ή και δύο αργαλειούς.

Οι εργασίες αυτές των Αετομηλιτών - ανδρών και γυναικών - διαρκούσαν ως τον Οκτώβριο, όποτε αρχίζει πάλι η προετοιμασία των μετακίνησης των κοπαδών προς τα χειμαδιά, ακολουθώντας τα ίδια δρομολόγια.

Σήμερα με την βιομηχανική ανάπτυξη και εξέλιξη των μέσων συγκοινωνίας, οι κτηνοτροφικές οικογένειες δεν υποβάλλονται σε κόπους και στερήσεις, όπως στο παρελθόν, δεν δοκιμάζουν την χαρά και συγκίνηση που αισθάνονται κάθε Ανοιξη και φθινόπωρο πηγαίνοντας προς και από Αετομηλίτσα στα χειμαδιά. Οι οικογένειες, τα κοπάδια - γιδοπρόβατα - μεταφέρονται στα βουνά και από εκεί στα χειμαδιά με φορτηγά αυτοκίνητα εντός της ημέρας. Η διανυκτέρευση σε γραφικές σκηνές, είναι τώρα άνετη. Οι κυρατζήδες με τα καραβάνια τους εξέλιπαν. Σ' όλα τα ορεινά χωριά της Κόνιτσας η οικογενινότητα γίνεται με αυτοκίνητα. Στα δάση του χωριού διανοίχτηκαν δασικοί δρόμοι και η μεταφορά της ξυλείας γίνεται με αυτοκίνητα.

Κανένας κυρατζής με καροβόνι 6 - 9 ζώων δεν υπάρχει στο χωριό. Λέξη κυρατζήδες δεν οκούγεται. Οι σαλματοποιοί (σαμαράδες),

πεταλωτήδες δεν υπάρχουν. Οι νέοι πολιτισμός εξετάζουν τον παλιό, ο οποίος έχεινέται. Γι' αυτό ότι έχει σχέση με τον παραδοσιακό πολιτισμό π.χ. πράγματα που ήταν απαραίτητα για τα νοικοκυρά αργαλειούς, κάπες, τσάντηρια, εργαλεία του σαμαρά, του κυρατζή, του κτηνοτρόφου, συγκεντρώνονται τώρα σε λαογραφικά Μουσεία.

Οι νέοι του χωριού δεν ακολουθούν το επάγγελμα του πατέρα τους, που είναι επίπονο και σκληρό. Γι' αυτό ο αριθμός των αιγυπτοβάτων που κατέκλυζαν τα ωραία βουνά και αντιλασθήσαν από τα θελάσματα μειωθήκαν αρκετά μέχρι 60% προς ζημιάν της εθνικής οικονομίας. Πρέπει να πολειτεύεται να δώσει κίνηση για την ανάπτυξη της κτηνοτροφίας που οι νέοι να ακολουθούν το επάγγελμα των γονέων τους, από τη μείωνται η εισαγωγή από το εξωτερικό κτηνοτροφικών προϊόντων.

Πολλοί από τους κατοίκους του χωριού, εγκαταστάθηκαν μόνιμα σε χωριά της Λάρισας, Ροδιά, Καλαμάκι, Πουρνάρι, Καστρι, σε χωρία του Νομού Πέλλης, Κρύα Βρύση, Καλή, Λιπαρό, Καλύθια και σε χωριά της Νιγρίτας Σερρών, λίγοι στη Λάρισα, Εδεσσα, Θεσσαλονίκη, Γιάννενα. Ολοί αυτοί που άφησαν το χωριό τους, τη στάνη, το κυρατζήλικι, θυμούνται και αναπολέονται με αγάπη εκείνο το αγνό περιβάλλον που αποτέλεσε δημιούργηση, ισχυρή ρίζα για να τραπούν σε άλλες δραστηριότητες.

Το ογκό εκείνο περιβάλλον εμφύσησε στα παιδιά και γενικά σ' όλους τους κατοίκους υψηλά ιδανικό, υψηλό φρόνιμα και εδωσαν τα πάντα για τη Νατριδα και απέρριψαν κατά διαφόρους περιόδους δελεαστικές προτάσεις της Ρουμανικής προπογόνδας αλλά και δεν υπεκύφαν σε εκβιασμούς και πίεσεις, για να ιδρύσουν στην Αετομηλίτσα Ρουμανικό σχολείο.

Οι τοποθ

10 χρόνια πολιτιστική προσφορά

Τα δέκα χρόνια από την ίδρυση του (1977) έκλεισε ο σύλλογος Αετομηλιτσιωτών «ΤΟΝ ΝΤΕΝΙΣΚΟ»

Η δράση του συλλόγου σ' αυτά τα χρόνια δεν ξεπέρασε θέση της προσδοκίες μας, έκανε όμως αναγκαία την ύπουρη του και αποτελεί λόγο παραπέρα συνέχισης.

Απόδειξη των παραπάνω αποτελούν οι αρκετές δρυστηριότητες του συλλόγου μέχρι σήμερα.

1. Με τις διάφορες εκδηλώσεις (χοροί, εκδρομές, κόψιμο πίττας κλπ) «γνωρίστηκαν» και ήρθαν πιο κοντά οι Ντενισκιώτες μεταξύ τους και κυρίως αυτοί της διυσποράς που μετά τον εμφύλιο εγκατέλειψαν το χωριό και βρέθηκαν μόνιμα σε άλλα μέρη της Ελλάδας, αλλά και πάρα πολλά στο εξωτερικό που πρόσφατα επέστρεψαν.

Σίγουρα δεν είναι τυχίο το γεγονός, ότι από τα μέσα της δεκαετίας του 1970, που ίδρυθηκαν οι σύλλογοι, άρχισε το ξενιζωντανέμο του χωριού και η πληνόστηση πολλών οικογενειών έστω και για παραμέτρη.

2) Με τη συμμετοχή σε εκδηλώσεις υπόλοιπον συλλόγων και οργανισμών, έγινε προβολή του χωριού μας στον υπόλοιπο κόσμο.

Το χορευτικό μας συγκρότημα εμφυνίστηκε στα «Μυνάκια 78» (εκδηλώσεις Αθθελιωτών στον Τύρνυβο), στον Αμπελώνα, στο Καλαμάκι, τη Ροδιά και πιο μακριά όπως Νάουσα, στις εκδηλώσεις της Πινεγής ήνιας Ενωσης Β.άγων στο Σέρι, και στη Λάρισα το 1986.

Εδώ πρέπει να τονίσουμε ότι από το 1985 μετά από απόφαση της γενικής συνέλευσης είμαστε μέλη της Πινεγής ήνιας Ενωσης Β.άγων και έχουμε εκτελέσει μέλος στο Δ.Σ. αυτής.

3) Μεγάλη επιτυχία σημειώθηκε η προβολή μας στην ΕΡΤ - I του ντοκυμαντέρ του Γιάννη Προκόπου «Γύμος στην Αετομηλιτσή» που γιρίστηκε το 1982 με συμμετοχή των δύο συλλόγων μας Λάρισας και Θεσσαλονίκης που απέσπασε τις καλλύτερες απονομές.

τερες κριτικές από ειδικούς και από το κοινό και υποτέλεσε ίσως το μεγάλυτερό επίτευγμα του συλλόγου.

Εκτός από το ντοκυμαντέρ και η εμφάνιση του χορευτικού συγκροτήματος στην τηλεόραση το 1979, βοήθησε στην προς τα έξω προβολή του χωριού μας.

4) Στο χωριό έγιναν πολλές δενδροφυτεύσεις, που αν και δεν διασώθηκαν, επιπρόσυμπαντεύθηκαν στη σήμερα, όχι μόνο δεν καταστρέφονται τα δένδρα αλλά απεναντίως όλοι τα προστεύουμε γιατί έχουμε κατανοήσει την αναγκαιότητα τους για λόγους και οπιστικούς αλλά και για αποφύγουμε τις κατολισθήσεις.

Επίσης με έξοδο του συλλόγου έγιναν η παιδική χαρά και το δυο κιόσκια, στην είσοδο του χωριού και στη θρησκεία Καθολικής και το γήπεδο μπάσκετ και βόλεϋ που δυστυχώς δεν υπάρχει σήμερα.

5) Επίσης ο σύλλογος συμπαραστήθηκε σε μέλη που είχαν ανάγκη, με διάφορους τρόπους προσφέροντας υλική και ηθική βοήθεια.

6) Οι εκδηλώσεις του 15 Αύγουστου με την ευκαιρία του πυνηγυρίου, πήραν μόνιμο χαρακτήρα, και εμπλουτίστηκαν με θέατρο, αθλητισμό κάλπα και ελπίζουμε από φέτος να γίνονται πολλήμερες και πλούσιστερες.

Στα επόμενα χρόνια θα υποτύχουμε τους στόχους που έθεψε το νέο Δ.Σ. του Συλλόγου για το μέλλον, ώστε να βοηθήσουμε όσο γίνεται περισσότερο το χωριό, αλλά εδώ θα πυρκαϊόυμε δύος εσάς με τη συμμετοχή σας και τη βοήθεια σας για συμβάλλετε σε μια πιο δρυστήρια και δημιουργική παρουσία του συλλόγου για το καλό του τόπου.

Πολλές από τις πυρπατώντας δρυστηριότητες έγιναν και θα θέλαμε να γίνονται και στο μέλλον σε συνεργασία και με το σύλλογο Θεσσαλονίκης, γιατί θεωρούμε ότι ο στόχος μας είναι να κοινός.

Υποχρεώσεις επιπλευματών - τήρηση Βιβλίων Κ.Φ.Σ.

Επιχειρήσεις πώλησης αγαθών που υπόκεινται σε αγορανομική διάταξη τηρούν:

1) Βιβλίο εσόδων - εξόδων εκείνοι που έχουν καταταγεί σε κατηγορία Β' ή Α' και τα ικανούμετρα έσοδά τους έχεπερασαν το 1.000.000 δρ., στη χρήση 1986 και εκείνοι της κατηγορίας Γ' και κατώτερης και τα ικανούμετρα έσοδά τους έχεπερασαν το 6.000.000 δρ.

2) Βιβλίο Αγορών εκείνοι που έχουν καταταγεί σε κατηγορία Γ' και κατώτερη και πρυγματοποίησαν ικανούμετρα έσοδα στη χρήση 1986 άνω του 1.000.000 δρ., μέχρι 6.000.000.

3) Απαλλάσσονται από την τήρηση Βιβλίων ανεξάρτητα από την αγορανομική κατηγορία εκείνοι που πραγματοποίησαν στη χρήση του 1986 ικανούμετρα έσοδα κάτω του 1.000.000 δρ.

4) Τα πρατήρια υγρών καυσίμων και λιπαντικών εφόσον κατά την χρήση 1986 τα ακανθίστα έσοδά τους έχεπερασαν τα 6.000.000 δρ., πρέπει να τηρούν Βιβλίο Αγορών για τα καύσιμα και τα λιπαντικά.

5) Τα καταστήματα ψηλικών που πωλούν και τσιγάρα και εφημερίδες τηρούν Βιβλίο Αγορών εφόσον κατά το 1986 πραγματοποίησαν ικανούμετρα έσοδα μέχρι 6.000.000 δρ.

6) Η άτυπη ομάδα υγρών που πραγματοποιεί ομαδικές καλλιέργειες στα κτήματα των μελών της δεν έχει υποχρέωση τήρησης Βιβλίων και στοιχείων του ΚΦΣ και απόδοσης ΦΠΑ.

7) Ο αγρότης που παριδίδει αγροτικά προϊόντα παραγωγής τους σε πρωτοβάθμιο Συν/σιμό αγροτών ο οποίος στη συνέχεια θα τα πουλήσει

για λογαριασμό του αγρότη η πώληση από τον Συν/σιμό στον έμπορο θεωρείται υπευθείας πώληση μπότη σε ΦΠΑ.

Αν όμως ο Συν/σιμός υγράσει μπότη σε ηγρότη αγροτικά προϊόντα τα οποία στη συνέχεια θα τα πουλήσει σε τρίτους τότε στο τιμολόγιο πώλησης θα χρέωσει ΦΠΑ.

ΥΠΟΒΟΛΗ ΔΗΛΩΣΗΣ Φ.Π.Α.

1) Κάθε μήνα και μέχρι τις 25 του επόμενου μήνα για τις επιχειρήσεις που τηρούν Βιβλία Γ' κατηγορίας ΚΦΣ.

2) Κάθε δίμηνο και μέχρι τις 20 του επόμενου μήνα για τις επιχειρήσεις που τηρούν Βιβλία Β' κατηγορίας ΚΦΣ.

3) Κάθε τρίμηνο και μέχρι τις 15 του επόμενου μήνα για τις επιχειρήσεις που τηρούν Βιβλία Α' κατηγορίας ΚΦΣ.

Η προσωρινή δήλωση υποβάλλεται στα δημόσια Ταμεία ή στα Γραφεία Ε.Π.Α. με την πρωτοτυπία δήλωσης υποβάλλεται και η περιοδική εκκαλύριση.

Γιάννης Μούρτος

ΑΝΤΑΜΩΜΑ ΤΩΝ ΒΛΑΧΩΝ

Η Π.Ε.Π.Σ.Β. υποκινώσε ότι φέτος το αντάμωμα των βλάχων θα γίνει στο Μέτσοβο στις 4-5 Ιουνίου, με πολλή εκδηλώσεις και πλούσιο πρόγραμμα.

Ο σύλλογος μας προτίθεται να οργανώσει εκδρομή εφόσον υπάρχει συμμετοχή

Οσοι επιδύουν να συμμετάσχουν στην εκδρομή να το δηλώσουν έγκαιρα στους κατά τόπους αντιπροσώπους μας.

Γο στοιχείο της Μπάλτας

«Κάτου στη μπάλα² απ' του Μέρους³ ήταν πρώτα ένα στοχείο που είχε μιγάλη δύναμη αυτό βαστούσι του τόπου ίδια, γιατί πρώτα ήταν πουλύ στέριο του μέρους στο χωριό μας. Μη κοιτάς τώρα που φέγγει κάθι χρόνου, έχει απού τότι που μας τόκλιψαν του στοιχείο οι Γραμμουστιάνοι που φέγγει έτσι του μέρους.

Ηρθαν κι του πήραν νύχτα τρεις γυναικείς Γραμμουστιάνις στου δρόμου ικεί στ' Σκότωνα έκατον να ξικουραστούν κι έγινε κι άλλη μπάλα ικεί, η μπάλα που είνι κι σήμερα. Απού κεί έφυγεν για τη Γραμμουστιά ήταν στάρια γύρω στη στρούγγα του πιδί, κι άλλη μπάλα στη Γραμμουστιά κι εκεί είνι του στοιχείο κι κρατάει του δικότ' του μέρους.

Αυτό τού στοιχείο ήταν πουλύ δύνατό επισιοδιού μεταξύ του στοιχείο απ' του Σμόλκα κι του νίκησι. Απού κουντά είχε εάν Γραμμουστιάνο, πουλου κι τόβαλι να γυρίσει τόσου μιγάλη καρδιά του είπεν δύναμη του στοιχείο να γλύψει την καρδιά του μόλις την άγγιψε πήρι μιγάλη δύναμη. Οταν υστέρα γύρω στη στρούγγα του πιδί για να αρμέσουν τα πρόβατα, έβλιπαν οι σύντρουφοι τ' οι ξερρίζουντι τα μαστόρια απ' τα πρόβατα γι' αυτό τουν έδηγαν από τους οκανινή κι του πιδί υστέρα γίνει θεριό. Μιτά οκανινές κι τι μάννα τ' κι αφού είπι του μαστικό πως γίνει θεριό μόνο ο' έγκιλος τ' ρίχτηκε στη μπάλα, για να ζήσι μαζί μι του στοιχείο.

Μια άλλη φουρά γήγκι απ' τη μπάλα ένα κριάρι τοισύλοιπον² κι βάτιψι σαράντα πρόβατα κι αυτά γέν' σαν άρνια τοισύλα λαίδια, πιο μπροστές δεν ήταν. Αυτό πάλι του κριάρι ξαναμπήκε στη μπάλα κι υπάρχει κι οιμέρημερα.

Αιντι πάλι, τώρα, πότι ήταν, μι τ'ς Αρδανίτις. Αυτοί πήγαν να πάρουν τη μπάλα απ' τη Γραμμουστιά προς του μέρους το δικότ', μα πνιχτήκαν όλοι δεν έμινικανένας».

Κοινωνικά Εργα

Από το κοινωνικό συμβούλιο προτάθηκαν και χρηματοδοτήθηκαν για το έτος 1987 από τις δημόσιες επενδύσεις τα παρακάτω έργα που ήδη άρχισαν να γίνονται ή πρόκειται να γίνουν το καλοκαίρι:

1) Βελτίωση δρόμου Πιστίλιαπης - Αετομηλίτσας με πίστωση 3.600.000 δρχ.

2) Αποχετευτικό βρόχινων νερών μέσυ στο χωριό με πίστωση 300.000 δρχ. (αποτελεί συνέχιση προηγούμενου έργου)

3) Η προτύθηκε υπό την Κοινότητα ωλάν δεν χορηγήθηκε πίστωση για επισκευή - συντήρηση υδρυγικού (εξωτερικού)

Το έτος 1986 χρηματοδοτήθηκαν και έγιναν τα εξής έργα:

1) Βελτίωση δρόμου 4.000.000

2) Αποχετευτικό βρόχινων νερών 2.000.000

3) Συντήρηση εσωτερικού υδρυγικού 300.000

4) Κατασκευή γηπέδου 300.000

5) Πλατεία χωριού 1.000.000

Έργα που πρέπει να γίνουν

Α' Άμεσα

1) Κοινωνικό γραφείο. Λόγω της υπελ. πιστικής κατύστασης στη οποία έχει περέλθει το γραφείο και λόγω της ακυρώλ. ή διάτητης της θέσης του πρέπει να κατεδαφιστεί και να κτιστεί σε ώ.ώ. η θέση (οικόπεδο υπάρχει) για να εξυπερηφθῆσι και ώλες ανάγκες (ιατρείο - τηλέφωνο)

Χορός 1987

Εγίνε με επιτυχία και φέτος ο ετήσιος χορός στο κέντρο «POTONTA» στις 7 Φεβρουαρίου. Επικράτησε πολύ κέφι και οι τυχεροί της χρονιάς ήταν ο κ. Καράτζιος Διονύσιος που κέρδισε το ατερεοφωνικό συγχρόνιμα και ο Σύλλογος που του έμεινε το δεύτερο μεγάλο δώρο (κουζίνα) γιατί δεν βρέθηκε ο κάτοχος του λαχνού.

Επίσης επιτυχία είχε ο χορός και από οικονομικής άποψης αφού διατέθηκαν γύρω στις 400 προσκλήσεις και πουλήθηκαν όλοι οι λαχνοί (2.000)

Τιμή εφημερίδας Πρώτο φύλλο δωρεάν

Είπιστο συνδρομή χωρίς ταχ. τέλη 500 δρχ.

Είπιστο συνδρομή με ταχ. τέλη 600 δρχ.

Είπιστο συνδρομή Εξωτερικού 1000 δρχ.

Για το τρέχον έτος οι συνδρομές ορίζονται σε 300 και 250 δρχ. αντίστοιχα.

Οποιος επιθυμεί να γίνει συνδρομητής της εφημερίδας μας, πρέπει να στείλει το παρακάτω απόκομμα μαζί με την αντίστοιχη συνδρομή:

Προς

Τον Σύλλογο Αετομηλιτών «Το NTENISKO». Καραϊσκάκη 3 Λάρισα

Επώνυμο

Όνομα

Διεύθυνση

Πόλη

Τηλέφωνο

Θέλω να γίνω συνδρομητής της εφημερίδας για!
(1) Να γραφεί ο χρόνος (Το 1987 ή το 1987 και 88)

ΤΕΧΝΟΠΟΜΩΝΙΚΗ
Για πομώνες Τύπου Καζή σωλήνες ποτίσματος και ότι έχει σχέση με το πότισμα στους Κουτρουμπέλη - Μπαλτίνη αποκλειστικοί αντιπρόσωποι Καζή.

Ταγματάρχου Βελλησαρίου 71

Τηλ. 256 236

2) Κεντρική πλατεία: Πρέπει να δοθούν αμέσως με πιστώσεις για να τελειώσει ο τείχος αντιστροφής και στη συνέχεια να διαμορφωθεί με κατασκευή κύργελων και με επίστρωση. Το ξενυπονίζουμε ότι πρέπει να φύγει ο πασδόποτε και το γραφείο από τη σημερινή του θέση.

3) Το υδρυγικό (εξωτερικό και εσωτερικό) Σήμερα έχει διαμορφωθεί σε πολλά σημεία και το δύκτιο σε πολλά μέρη περινύ κάτω από νεόκτιστα σπίτια.

Β' Άλλα έργα

1) Τσιμεντόστρωση των δρόμων μέσυ στο χωριό.

2) Χώρος για γύρισμα (μανούβρα) αυτοκινήτων εξω απ' την κεντρική πλατεία.

3) Να τελειώσει το γήπεδο.

4) Το σχολείο να συντηρηθεί και να γίνει ξενώνας ή αιθουσας λαϊκής επιμόρφωσης.

5) Το παλιό φιλάκιο που ανήκει στην κοινότητα πρέπει να συντηρηθεί και να γίνει κάποιος χρήσιμος γάρος.

6) Επισκευή και συντήρηση πλυνταριού.

7) Τα απόβλητα του τυροκομείου πρέπει οπωσδήποτε να ρίχνονται με αυλάκι στο ρέμα γιατί κατάντησαν εστία μόλυνσης.

Υπάρχουν και πολλά άλλα έργα που πρέπει να γίνουν γρήγορα ή αργότερα στο χωριό μας.

Η γνώμη μας

Συμβαίνει κτιριακό αλλά στο χωριό μας ίσως φινέται περισσότερο, επειδή ο κύκλος είναι πιο στενός.

Υπάρχει η τάση να παθαρίσουμε και με απογοητεύουμε οσους θέλουν να υσχολούνται με τα κοινά μας, περισσότερο με συνεταιρισμούς και συλλόγους και λιγότερο με τα κοινοτικά.

Το φινόμενο αυτό σιγά - σιγά μπορεί να οδηγήσει στο να μη θέλει κανείς να ασχοληθεί με θέματα ζωτικής σημασίας για το χωριό μας.

Πιπαδείγματα είναι οι τελευταίες εκλογές που έγιναν στον Σύλλογο μας και πιο πρόσφατα στο Δασικό Συνεταιρισμό, όπου υπήρχε μεγάλη απροθυμία και επιφυλακτικότητα για ανάληψη ειδυνών.

Πρέπει λοιπόν όλοι μας να ενθαρρύνουμε και να βοηθάμε, όσο γίνεται περισσότερο και να μην απογοητεύουμε τους νέους μας, γιατί στο μέλλον θα βρεθούμε μπροστά στο απαράδεκτο φινόμενο να διαλύνονται ή να λειτουργούν υποτονικούς σύλλογους, συνεταιρισμούς κ.λ.π.

Χρειάζεται προσοχή

Δεν ξέρουμε αν αληθεύει η πληροφορία που κυκλοφόρησε τελευταία και δεν είμαστε σε θέση να τη διασταυρώσουμε αυτή τη στιγμή.

Ακούγεται ότι μετά από σχετική αίτηση πρόκειται να παραχωρηθεί μέρος του δάσους που ανήκει στα όρια του χωριού μας σε ξένο δασικό συνεταιρισμό, όχι εκμετάλλευση.

Αν πραγματικά συμβαίνει κάτι τέτοιο, το θέμα χρειάζεται μεγάλη προσοχή, γιατί με τίποτα δεν πρέπει να επανέλθουμε στην εποχή που το δάσος μας το εκμεταλλεύονταν άλλοι συνεταιρισμοί, που τουλάχιστον τότε υπήρχε και η δικαιολογία ότι δεν είχαν ιδρυθεί οι ντόπιοι.

Αλλά τώρα: Με ποιά δικαιολογία όταν όλοι ξέρουν, άρμοδοι και λόγι, ότι ο δασικός συνεταιρισμός Αετομηλίτσας είναι υπό τους δυναμικότερους και μεγαλύτερους της περιοχής;

Βάσει ποιάς λογικής πρέπει να παραχωρηθεί και σε άλλους συνεταιρισμούς δάσος, αφού ύστερα από λίγα χρόνια δεν θα υπάρχει ούτε για τον δικό μας συνεταιρισμό:

Βέβαια δεν θεωρούμε κτήμα ή ιδιοκτησία μας όλα τα δάση της περιοχής μας, αλλά τα θεωρούμε ότι είναι υπαρκήτα να παραχωρύνται για εκμετάλλευση στους κατοίκους του χωριού μας, γιατί έτσι θα μπορέσουμε να τους κρατήσουμε να μείνουν σ' αυτό το μόνο βλαχοχώρι της περιοχής του Γράμμου που έμεινε και που τόσα πρόσφερε και προσφέρει στην οικονομία του τόπου.

Νομίζουμε ότι η εκμετάλλευση του δάσους πρέπει να γίνεται αποκλειστικά από τους ντόπιους κατοίκους, ώστε δίνοντας κίνητρα να τονώσουμε την οικονομία του τόπου για να μείνουν άλλοι οι κάτοικοι είναι σήμερα και αν είναι δινυτό να προσελκύσουμε και άλλους για το καλό του χωριού αλλά και της ακριτικής υπηρεσίας γενικότερα.

Είπαμε στην αρχή ότι δεν είμαστε σίγουροι για την πληροφορία, αλλά αν αληθεύει με το θέμα αυτό θα υσχοληθούμε και στα επόμενα φύλλα.

Λιανοτόπι

Δεν υπάρχει συγχωριανός μας που να μη γνωρίζει ότι το Λιανοτόπι, εδώ και 50 χρόνια είναι δικό μας αλλά οι και κάτοικοι των γύρω περιοχών δεν έχουν διαφορετική γνώμη.

Οι υπηρεσίες όμως δεν θέλουν να παραδεχτούν αυτήν την πραγματικότητα και προσπαθούν να ερμηνεύσουν το θέμα διαφορετικά, ταχυρίζομενοι ότι το Λιανοτόπι ανήκει διοικητικά στο νομό Καστοριάς ενώ γεμίζει στον νομό Ιωαννίνων.

Επειδή το ζήτημα, με τα καινούργια στοιχεία που προέκυψαν και που είναι ενοχλητικά για μας, μπαίνει σε μια κρίσιμη φάση, γι' αυτό θα υσχοληθούμε περισσότερο στα επόμενα φύλλα.

Τονίζουμε όμως ότι τώρα πρέπει να αφήσουμε για λίγο τα πρωτικά μας, να παραδειγματίστούμε από τυχόν λάθη που έγιναν στο παρελθόν και να βοηθήσουμε όλοι με οποιοδήποτε τρόπο μπορεί ο καθένας για την τελική δικαιίωση μας.